

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

LV. An contrahat ingrediens Monialium Monasterium ex licentia quidem
Superioris in scriptis obtenta, non tamen iustè (id est, in casu necessario,
vt petit Tridentinum) concessa, Tridentini ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

Neque obstat, quod in §. subsequenti, in quo Pontifex excommunicationem infert simpliciter, mentionem faciat de ingredientibus.

9 Responderi enim potest, quod mentionem facit simpliciter de ingredientibus *prætextu prædictarum licentiarum huiusmodi*, ubi particula *huiusmodi*, relationem habet ad præcedentia; id est, ad licentiam ingrediendi, conuerſandi, & refectionem corporalem ſumendi.

10 Suppono tertio, quod tandem Gregorius XIII. in alio motu, qui incipit: *Dubis que emergunt*, alias penas statuit in Superiores illegitimè ingredientes Monasteria Monialium, his verbis: *Declaramus, Prælatos omnes, tam ſæculares, quam Regulares, quibus cura, & regimen Monasteriorum Monialium quovis modo incumbit, facultate ſibi ex officio attributa ingredientibus Monasteria prædicta ita denum uti poſſe, ſi id faciant in caſibus neceſſitatis, & à paucis, iſque ſenioribus, ac religioſis perſonis comitati. Quocirca uniuerſos, ac ſingulos Episcopali, ſeu maiori, ac etiam Cardinalatus dignitate præditos, necnon quorumvis Ordinum Abbates, Priores, Miniſtros, & alios quoscumque Superiores Regulares ſerò monemus, ut facultate huiusmodi, qui eam habent, præterquam in caſibus, ut præſertur, neceſſariis nequaquam utantur. Quod ſi contra fecerint, ſtatim, qui Pontificali dignitatis fuerint, pro prima vice, qua contra fecerint, Eccleſia ingreſſu interdictos, pro ſecunda, à munere Pontificali, & à diuinis ſuſpenſos, ac deinceps ipſo facto abſque ulla de latione excommunicatos exiſtere: Regulares autem omni officio, ac miniſterio priuatos excommunicationis pena ſimiliter ſubiaceere. Vide Bonacinam de clauſura, queſt. 4. punct. 5. Gauantum in Man. Episcop. verb. Monialium clauſura, numero 46. & ſequentib. & Lezanam tom. 1. cap. 25. num. 27.*

Ex his iuribus, & ſuppoſitis ſequitur, varias perſonas variis penis affici; quapropter.

11 Reſponderetur, & dico primo, quæcumque perſona ſine licentia Superioris in ſcriptis obſenta Monialium Monasteria ingrediuntur, non reſeruatam excommunicationem ipſo facto incurrunt, etiamſi alioquin iuſtam haberent ingrediendi licentiam, ob quam eis Superior licentiam conceſſiſſet: conſtat ex Tridentino loco cit. quia excommunicat ibi Concilium ingredientibus ſine licentia in ſcriptis, & de reſeruatione nullam mentionem facit.

12 Quod vltimum tamen intellige (ſicuti dicam dub. 69.) modò qui ingreditur, non ingrediatur ad

13 malum finem, ſcilicet luxuriæ, quia violatio clauſuræ ad huiusmodi malum finem eſt caſus ex quoque vnus Summo Pontifici reſeruat, à quo nemo poteſt abſoluere virtute priuilegiorum, ſicuti patet ex declaratione Sacre Congregationis, quæ incipit, *Sacra Congregatio*. An autem ſi delictum ſit occultum, poſſit abſoluere Episcopus virtute facultatis Tridentini Concilij, & Regularis virtute priuilegiorum ſuæ Religionis, dicam citat. dubit. 69. & dicam dub. 28.

14 Dico ſecundò: Perſonæ cuiuſcumque ſtatus, & conditionis (etiamſi ſint Comites, Marchiones, aut Duces) quæ ingredi audent Monialium Monasteria, virtute quorumcumque facultatum à Romano Pontifice, Legato, Episcopo, vel aliis antè conceſſarum, excommunicationem Pontifici reſeruatam ipſo facto contrahunt, conſtat ex cit. Motu Gregorij XIII. *Vbi gratia*, & ex cit. Motu Pauli V. *Monialium ſtatui*. An autem in dictis Motibus includantur etiam Reges, Imperatores, ipſorumque vxores, filij & filię? Vide ſuprà dub. 30. & inſrà dub. 74.

Thom. Delbene de Immunit. Eccl. Pars II.

Dico tertio: omnes Abbatiffæ, Abbates Conuentus, ac alij Monasteriorum cuiuſque ſexus Superiores, & perſonæ, quocumque nomine vocentur, eandem excommunicationis Pontifici reſeruatæ penam incurrunt, ac etiam penam priuationis dignitatum, Beneficiorum, & officiorum ſuorum, & penam inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ſi in Monasteria ſua faciant, vel permittant quemquam ingredi prætextu huiusmodi licentiarum, & facultatum, conſtat ex eodem Motu proprio Gregorij XIII. & Pauli V.

Dico quarto, eandem penam excommunicationis Pontifici reſeruatæ, & priuationis dignitatum, beneficiorum, ac officiorum ſuorum, & inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda contrahunt, qui ex facultate Episcopali, vel Superiorum (quorum eſt illam concedere) ingrediuntur abſque neceſſitate, & Moniales, quæ eos aliter admittere præſumunt: conſtat etiam ex eodem Motu proprio Gregorij XIII. & Pauli V.

Dico quinto, perſonæ Pontificali dignitate præditæ, quibus regimen Monasterij Monialium quovis modo incumbit, ſi Monasteria Monialium, præterquam in caſibus neceſſariis, ingrediantur, prima vice ſunt Eccleſiæ ingreſſu interdictæ, ſecunda vice à munere Pontificali, & à diuinis ſuſpenſæ, atque deinceps ipſo facto excommunicatæ: ſi autem ſint Regulares Prælati, ad quos regimen Monasterij Monialium quovis modo ſpectat, & dicta Monasteria, præterquam in caſibus neceſſitatis, ingrediantur, ſunt ſimiliter excommunicati, ac priuati omni officio, & miniſterio: conſtat ex citato alio Motu proprio Gregorij XIII. qui incipit: *Dubis que emergunt*.

Dico ſextò, ingredientibus peculiatia Monialium Monasteria, contrahunt etiam alias antiquiores excommunicationes, quia Gregorius IX. & Eugenius IV. reſeruatam excommunicationem ipſo facto incurrendam tulerunt in præſumentes ingredi Monasteria S. Clare, & Bonifacius IX. excommunicationem tulit in præſumentes ingredi Monasteria Ordinis Prædicatorum: & Iulius II. in ingredientibus Monasteria Conceptionis, ſicuti patet ex Conſtitutionibus Summorum Pontificum apud Rodrig. om. 1. queſtione 47. art. 1. & 2. & apud Compendiatorem priuilegiorum Mendicant. verb. *Ingredi Monasteria Monialium*.

Ex his dictis ſoluuntur 16. Dubitationes immediate ſequentes.

DUBITATIO LV.

An ingrediens Monialium Monasterium ex licentia quidem Superioris in ſcriptis obſenta, non tamen iuſtè (id eſt, in caſu neceſſario, ut petit Tridentinum) conſeſſa, contrahat Tridentini excommunicationem non reſeruatam.

SUMMARIUM.

1 *Ingrediens Monialium Monasterium ex licentia Superioris in ſcriptis obſenta, ſi Superiori allegauerit bona fide cauſas ſui ingreſſus examinandas, nullam ſimpliciter contrahit excommunicationem, ſtante cauſa approbatione, & bona fide ingredientis.*

Y

2 *Ingrediens*

- 2 *Ingressus Monialium Monasterium falsam causam proponendo, & Superiorem decipiendo, contrahit non reservatam excommunicationem Pontifici.*
- 3 *Ingressus, si Superiorem non deceperit sua potestate abutentem in concedenda extra casum necessitatis licentia, si Superioris abusum novit, contrahit excommunicationem etiam Tridentini, secus est si bona fide excusetur.*
- 4 *Licentia non liberam, sed prudentia consonam voluntatem importat ad allegata per Bartolum.*
- 5 *Excommunicatio Tridentini cadit super ingrediens absque superioris licentia citra causam rationabilem, & manifestam concessa.*
- 6 *Licentia, utpote ab inferiore sine iusta causa concessa, est nulla, & irrita.*
- 7 *Superior concedens licentiam ingrediendi sine iusta causa non incurrit excommunicationem.*

Responderetur, & dico primò, si ingrediens proposuit Superiori bona fide causas ingressus ab eo examinandas, & Superior concessit licentiam, ingrediens nullam simpliciter excommunicationem contrahit: quia tunc licet causa ingressus reuera non sit sufficiens, ille tamen (cum eam iudicio Superioris, cuius est approbare, vel reprobare, discutendam bona fide proposuerit) non peccat; sed si quæ culpa est, illa Superioris, non ingredientis est: ergo nullam simpliciter excommunicationem contrahit.

2 Dico secundò, si ingrediens falsam causam proponendo, Superiorem decepit, non reservatam Pontifici excommunicationem contrahit, quia tunc (cum licentia sit per fraudem extorta, consequenter ratione erroris inuoluntaria) perinde est, ac si illa concessa non esset, & sic est ingredi sine licentia. Suarez tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. cap. 9. num. 14. Bonac. de claus. quest. 1. punct. 4. & Lezana tom. 1. c. 25. num. 20.

3 Dico tertio, si ingrediens Superiorem non decipit, sed iste sua potestate abutens concessit extra casum necessitatis licentiam, & ingrediens Superioris abusum novit (si enim non novit, bona fide excusatur) contrahit excommunicationem etiam Tridentini. Doctores *suprà cit.* & probatur, quia (licet Tridentinum in cit. cap. 5. quando excommunicationem tulit, his solis verbis vsum sit: *Ingressi septa Monasterij nemini liceat, sine Episcopi, vel Superioris licentia in scriptis obtemperata, sub excommunicationis poena ipso facto incurrenda, ubi cum non faciat mentionem de iusta causa, sed statim subdat, Episcopum non debere illam absque causa necessaria concedere; videtur, quod excommunicatio, cum sit poenalis, non sit extendenda ad licentiam absque causa necessaria concessam*) tamen satis in his verbis, absque superioris licentia, & in scriptis obtemperata (in quorum defectum excommunicationem statuit) explicuit Tridentinum necessitatem causæ iustæ, cum ly licentia, non liberam, sed prudentiæ consonam voluntatem importet, ut rectè dixit Bart. in l. alio, ff. de alimentis, & cibariis legatis, num. 8. Ancharan. in cap. fin. de testam. in 6. num. 10. & alij complures, quos citat, & sequitur Suar. tom. 4. de Relig. lib. 1. cap. 9. num. 14. & Menoch. lib. 1. de arbit. quest. 8. num. 45. & seqq. quod inde etiam patet, quia ideo Tridentinum licentiam in scriptis exigit, ut illa nonnisi maturè concedatur.

Confirmatur, quia Tridentinum ibi in principio dicit se innovare cap. periculoso, de statu Regular. in 6. (ubi ad hunc ingressum rationabilis, & ma-

nifesta, simul cum Superioris licentia, causa exigitur: ergo dicti Tridentini excommunicatio cadit super ingrediens absque Superioris licentia citra causam rationabilem, & manifestam concessa.

Confirmatur secundò; quia dato quod ingrediens non contrahat excommunicationem Tridentini non reservatam, contrahit tamen aliam Pontifici reservatam, ut dicitur *dub. 65.* & ratio pro nunc breviter est, quia huiusmodi licentia, utpote ab inferiore sine iusta causa concessa, est nulla & irrita, ut patet ex Motu Gregorij XIII. *Vbi gratia*, in quo Motu imponitur poena excommunicationis reservatæ, & privationis beneficiorum, & inhabilitatis in eos, qui ex facultate Episcopi, vel Superiorum, ad quos pertinet facultatem concedere, absque urgenti necessitate ingrediuntur, & in Moniales, quæ illos aliter admittere præsumunt) illamque contrahit, etiam si tempore concessionis adfuit causa iusta, si tamen tempore ingressus cessavit, ut dicitur *cit. dub. 65.* An verò excommunicationem contrahat etiam si tempore concessionis non adfuit causa iusta, adfuit autem tempore ingressus, dicitur eadem *dub. 65.*

Ceterum, an ingrediens ex causa iusta, & de Superioris licentia, sed non in scriptis obtemperata, peccet, & dictas censuras, poenæque contrahat? Dixi *dub. 7. 36. & 37.*

Item an Superior concedens licentiam ingrediendi sine iusta causa, incurrat excommunicationem? Responderetur negativè; quia huiusmodi excommunicatio nullibi expressa reperitur. Item an Superior permittens, aliquam Monialium Monasterium absque iusta causa ingredi, incurrat excommunicationem, & alias iuris poenas, patebit ex dicendis *dub. 56. & seqq. usque ad 67.*

DVBITATIO LVI.

An contrahat Tridentini excommunicationem non reservatam ingrediens sine licentia Superioris, sed animo habitum regularem assumendi, & profutendi.

SUMMARY.

- 1 *Ingressus sine licentia Superioris, sed animo habitum regularem assumendi, & profutendi, contrahit excommunicationem Tridentini non reservatam.*
- 2 *Puella sic ingredientiens stante bona fide à peccato, & à censuris in foro interno excusatur, secus est in foro externo.*

Responderetur ex dictis *cit. dub. 7. & 36.* affirmatiue; quia ad excommunicationem non contrahendam præter causam iustam, requiritur Superioris licentia, eaque in scriptis: ergo quamvis ratione bonæ fidei (quæ reperiri solet in puellis) regulariter loquendo, à peccato, & sic à censuris, & poenis excusetur, saltem in foro interno; secus tamen in foro externo. Doctores, quos citat, & sequitur Bonacina de claus. quest. 4. punct. 1. num. 3.